

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๑/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคแรงงานไทย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคแรงงานไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีประกาศตอบรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพรรคแรงงานไทยไปแล้วจำนวน ๕ ครั้ง ต่อมาวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ พรรคแรงงานไทยได้มีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคแรงงานไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค จำนวน ๒ ข้อ คือ ข้อ ๔ เกี่ยวกับเครื่องหมายพรรค และข้อ ๕ เกี่ยวกับคำอธิบายเครื่องหมายพรรค โดยมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๐๔ คน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือดังกล่าวในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ของพรรคแรงงานไทย โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมใหญ่ดังกล่าว รายงานผลการตรวจสอบว่า นายเพชร เนียมหมวด ผู้จัดการร้านอาหารง้วนเฮง (พิทยา ๒) ฝ่ายจัดงานเลี้ยงได้ให้ถ้อยคำว่า ปกติผู้ที่มาติดต่ोजัดงานเลี้ยงทางร้านอาหารจะต้องมีบันทึกประจำวันเดือนปีไว้เป็นหลักฐานในการจัดงานทุกครั้งพร้อมระบุจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมด้วย แต่กรณีของพรรคแรงงานไทยในวันดังกล่าว ไม่มีในบันทึกประจำวันของร้านอาหารง้วนเฮงและไม่ปรากฏในบันทึกประจำวันว่าพรรคแรงงานไทยได้มาจัดการประชุมใหญ่แต่อย่างใด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเลย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดหนองคาย รายงานผลการตรวจสอบว่าผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕ คน ให้ถ้อยคำตรงกันว่า ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และลายมือชื่อที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมไม่ใช่ลายมือชื่อของตน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดเพชรบูรณ์ รายงานผลการตรวจสอบพบว่า ได้โทรศัพท์สอบถามผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุม

เนื่องจากผู้มีรายชื่อดังกล่าวไปทำงานอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๖ คน ได้ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคครั้งดังกล่าวและไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงประสานงานให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการ สอบปากคำเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑ คน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวได้ทำงานอยู่จังหวัดสมุทรปราการ บุคคลดังกล่าวให้ถ้อยคำตรงกับที่ได้ให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ว่า เคยเป็นสมาชิกพรรคแรงงานไทยแต่ไม่ทราบว่าแต่งตั้งแต่เมื่อใด ไม่เคยติดต่อกับหัวหน้าพรรคแรงงานไทย ตนเองได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคแรงงานไทยแล้ว การประชุมดังกล่าวจึงไม่ได้เข้าร่วมประชุมและลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมก็มีลายมือชื่อของตนเอง

พรรคแรงงานไทยชี้แจงว่า ลายมือชื่อที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมจริง และการเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมนั้นได้ใช้เชิญทางโทรศัพท์ สำหรับสมาชิกที่มีโทรศัพท์ และทำเป็นหนังสือเชิญประชุมพร้อมทั้งจัดสำเนาหนังสือยืนยันการเข้าร่วมประชุมของกรรมการสาขาพรรคและส่งเอกสารใบสมัครสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓ โดยพรรคแรงงานไทยได้ดำเนินการส่งใบสมัครสมาชิกพรรคมาให้แล้ว

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ พรรคแรงงานไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคแรงงานไทย เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ทั้งฉบับ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงและรายงานการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เห็นว่า การประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคแรงงานไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ ไม่เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคแรงงานไทย กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญมีจำนวนน้อยกว่า ๑๐๐ คน ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคแรงงานไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ จึงเสนอความเห็นเพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาสั่งให้ยุบพรรคแรงงานไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การประชุมใหญ่วิสามัญพรรคแรงงานไทย ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคแรงงานไทย และไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๖ มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยมีคำสั่งยุบพรรคแรงงานไทย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณา วินิจฉัย พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองและส่งสำเนาคำร้องให้พรรคแรงงานไทยในฐานะผู้ถูกร้อง เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พรรคแรงงานไทย โดยพันจ่าเอก ชิน ทับพลี หัวหน้าพรรคแรงงานไทย มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า พรรคแรงงานไทยได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ แต่มีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคจริง เจ้าหน้าที่พรรคจึงทำเอกสารประกอบรายงานการประชุมให้ครบถ้วนเช่นเคยปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีระเบียบใหม่ ๆ ให้แก้ไขแนวทางปฏิบัติเสมอมา เจ้าหน้าที่พรรคแรงงานไทยก็ปฏิบัติตามเสมอมา เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคเห็นว่า มีปัญหาจึงเรียกสมาชิกรวมประชุมใหญ่อีกครั้ง และมีมติขอยกเลิกผลการประชุมครั้งที่แล้ว แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับแก้ไขให้คณะกรรมการบริหารพรรคได้ดำเนินกิจกรรมพรรคตามระบอบประชาธิปไตยเสมอมา มีสมาชิก และผู้เข้าร่วมอุดมการณ์เพิ่มขึ้น แต่การขยายสาขาพรรคและสมาชิกเป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะชาวบ้านมักเรียกร้องค่าตอบแทน พรรคแรงงานไทยไม่มีเงินเป็นค่าตอบแทนชาวบ้าน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พรรคแรงงานไทยได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อแก้ไขข้อบังคับพรรค แต่มีสมาชิกเข้าประชุมไม่ครบองค์ประชุม

พิจารณาแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคแรงงานไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ ข้อ ๗๐ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน พรรคแรงงานไทยได้แจ้งรายการประชุมใหญ่ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เกี่ยวกับรายงานการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคแรงงานไทย

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ ว่า ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ๒ ข้อ มีสมาชิกเข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๐๔ คน แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดหลายจังหวัดปรากฏว่า ที่ปรากฏลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมนั้นมีอยู่จำนวน ๑๕ คน ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมจึงไม่ครบจำนวน ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับของพรรค ซึ่งพรรคแรงงานไทยก็แถลงยอมรับว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ เพื่อแก้ไข ข้อบังคับพรรคมีสมาชิกไม่ครบองค์ประชุม กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคแรงงานไทยได้ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญ ชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคแรงงานไทยได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคแรงงานไทย

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ